

سابير هاكا، له هه قه يقينيكدا له گه ل (رووداو):

گه وره ترين ده سته وتي من له ژيانې كړي كاري شاعر و ناوبانگ نه بوو، به لكو شه رافه ت بوو

رووداو: چؤن سابير قوبادي ده پته سابير هاكا، شاعيريكي فارسي نووسي نيشته جتي تاران؟

سابير: بؤرگ باخمن قسه يه كي جوان ده كا، ده لي هه موو بهرهمه نه ده بيه ناوچه يي و خؤجتيه كان، به چشنيك محكومون به نه مان و له نوجونون. ده بي بليم منيش رهنه گه له رووي جو گرافي هوه نزيكيه كي زؤرم هه بي به باخمنه وه، واته هه موو نه نووسه رانه ي له ناوچه په راويزه كاندان، به چؤريك نزيكن له قسه كه ي باخمنه وه. هه موو شيعره په راويزي و سنووريه كانيش هه وان، هه موو نه نووسه رانه ي كه له ناوچانه ده زين. چونكه من وه ك كورديك ده بي هه چؤن باخمن كه له سنووري نيوان نه مسا و نلما نيا بووه و ده بوو په كيك له پايتخته كاني هه ليزار دايه، منيش ناچار بووم هه ليزارديك بكه م، ئيسنا بؤ نمونه يان ده بي سليمانيم هه ليزار دايه، كه هه ليه ته جگه له بواري نووسين، باسي كاريش له تار دايه، واته تؤ ده بي بير له وه بكه مته وه كه له وي كار بكه م و زيان رايي بكه م و جيا له وه، خه ريكي نووسينيش بيت، كه هوايه هه ميشه دوو بزار دپته پيش نه و سنوورنيسنه. په كيكيان هه ليزاردي زمني دايكي و رويشتن بؤ سليمان و نه وي ديكه رويشتن بؤ تاران و هه ليزاردي پايتخته.

تايه تمه ندييه كه ي نه وه يه كه سنوور نانس ي و زمانيش نانس ي.

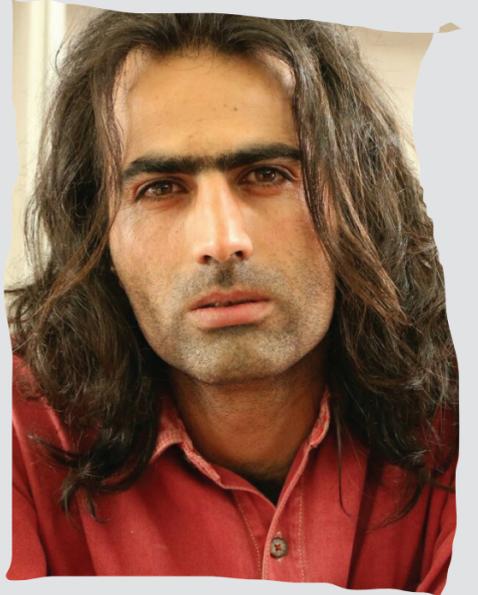
رووداو: تؤ شاعير و كړي كاري، له ئياتندا كاميان زووتر ده سته پي كړد؟ سه رتا بووي به كړي كاري يان شاعير؟

سابير: ئاشكرايه كه سيك كه له دايك ده بيت خؤ يه زكماك نووسه ر نيه، كه وايو نه گه له كؤمه لگه يان خيزان يان چيني كدا بيت كه ناچار بيت بؤ مانه وه كار بكه ي، سه رتا كار ده سته پده كا، به دلنبايه وه سه رتا كار ده سته پي كړد و هه ليه ته هه ر ثم كارش بوو مني ناچار كرد به نووسين. له يادمه له دروست كړني جاده يه ك دروست ده كه م كه پاره داره كان به ئؤتؤمي له كانيان به سه ريدا تي به رن؛ ده گوت نه و شته بوو كه من سالانيك بوو ده مويست بليم. هه ر له وي بوو كه به چؤريك رووم كرده نووسين و ده ستم به نووسين كرد و حزم ده كرد نه و شتانه، نه و خه وانهم كه هه مبوو و پييان نه ده گه شتم، يان نه و مهراقانه ي كه بووم، بيان نووسم. به چؤريك ده توانم بليم به نووسيني نه وانه بوو كه پييان ده گه شتم، واته نووسين به چؤريك نه و شتانه ي پنده گه ياندم، خوليا كاني به رده ستر ده كرد.

رووداو: هه ر كام له دوو كؤمه له شيعره كه ت ئيسنا چندين جار چاپ كړونه ته وه. نه مه دريد خات كه باش توانيو ته سه رنجي خو پته ر ه خه گرانيش راكيشي، پتوايه نه گه ر ژؤريك له ئياتندا بگه مته گوزه را ئيكي باش و ئاسووه له رووي مادي ه وه، ديسانيش ده تواني بهرهمي وا جوان و كار بگه ر بخولقي تي؟ پتوانيه گه ر خه مي نان ليتگه ري، بهرهمي با شتر به شته ده بي و ئايا نه و كه لگه له و شه كه تبي ه ي ئياتي كړي كاري، له ئاستي دلمنيان و ئافراندي تؤي كم نه كړووه ته وه؟

سابير: به لي نه وه كتيبي (ده ترسم دواي مردنيش كړي كاري بم) له چاپي ده يه مدي ه، (دووري وه ك دواي ين نه ومي تاوه ريكي هه ر رين) يش چاپي پينجه م، كتيبي سي ه ميشم به چؤريك ده توانم بليم به رووني له و كه شو هه وا كړي كاري به دوو كه وتووه ته وه و نه و ش ريگايه ك بوو كه خؤم ده مويست و شتيك بوو كه زؤر پيشتر له مه له ميشكمدا بوو.

.. من له گه ل نه وه نيم كه نه گه ر ژؤريك بگه مه گوزه را ئيكي باش، بهرهمي باشم نابي، له سه داسه د ژياني من ئيسناش له گه ل جه ند سال پيشتر زؤر جياوازه، نه زميكي گرتووه ته خؤ، نه و نه زمه شي زؤر هانم ددا بؤ نووسين و من هه موو مهراق و هه سه رتم هه ر ئيسنا كه خه ريكم له گه ل تؤ قسه ده كه م نه وه يه: بؤچي ده بي 9 بؤ 10 سه عات له كاني ژيانم بؤ كار ته رخان بكه م؟ نه ويش نه و كاره بي مانا يه ي كه هيج په يوه ندي ه كي به شيوازي ژياني منه وه نيه. بؤ نمونه له ماوه ي ساليكي ته واودا هه موو روؤريك 9 سه عات كاني من به فيرؤ ده چي و نه گه ر نه و 9 سه عاتانه ده متواني خه ريكي نووسين بم، به دلنبايه وه كتيبي شيعره كانم زووتر بلاوه بوونه وه و نه و كتيبي كه ئيسنا خه ريكي نووسينم، (گؤشه گيري نووسين) كه كؤمه ليك روانگه و بؤچونن دهر باره ي شيعر و شاعيري، هه ره ها رؤمانه كه م كه 12 ساله هه روا تؤري لي دنه نيشي، ئيسنا نه وانه م ته واو كړد بوو. من له ژيانمدا نه وندم جه ره سه ري بينيوه كه بروام وايه تا كؤتايي ته منم بتوانم دانيشم بنووسم،

و جوگرافي ي خؤي هه يه و نه وه جني بيكه نينه كه من بليم خؤزگه فلان كه س كورد بووايه، بؤ نمونه بليم كافكا بؤچي كورد نه بوو؟ يان نه گه ر ماركس كورد بووايه، چي ده بوو؟ راسته خه زتيه يه، يان چؤن بليم گه ر ناوي بينين، شتيكي به نر خ روويده دا له كوتووري كورديدا، به لام راستيه كه نه وه يه كه هيج گرنيگ نيه ماركس خه لكي كوئ بووه. يان چ گرنيكيه كي هه يه كه ئالير كامؤ جه زايري بووه و له قه رنسا بووه؟ يان كافكا، ميلان كؤندرا و زؤر كه سي ديكه .. يان چيكيه كان به تايه تي كه به زمني ئلمان ديان نووسي. گرنيگ نه وه يه كه له كافكا چي به جته ميني؟ نه و شته ي كه له نووسه ر جته ميني، له خؤيدا خاوه ن زمان و جوگرافي ي خؤيه تي و نه و جوگرافي ه هيج سنووريك نانس ي و هه موو جيهان ده بزني تي. هه ر نه وه يه كه ئيمه بينمان له م سالانه ي دواييدا كتيبي دواهه مين هه راني دونياي به ختير اعلي ديت و سنووره كاني ئيران ده بزني تي، كه وايه هيج په يوه ندي ه نيه .. و هه ر به و چشنه ش ده بيني شيعره كاني منيش ده نگدانه وه ي ده بيت، به هه ر حال ئيسنا بؤ 28 زمان وه ر كيردراوه و نه نيا له هيندستان به چوار زمان وه ر كيردراوه، به زمني هيندي و فه رنسي و ئينگليزي، له نه ريكا و له له نده ن، بانگيشتي فيسنتفالي رؤيال هؤلي له نده ن كراوم، به عه ري ي و كوردي و ... نه ده بيت يان به گشتي هونه ر،

كوردي روؤه لاته، به رمچه له ك سته يي و له دايكي بووي ره وانسه ره، ئيسنا نيشته جتي تارانه و به شاعيري چيني كړي كاري ناسراوه. هاكا خاوه ن بيگه يه كي به رزه له دونياي شيعر و نه ديدا و ده ليت به هؤي خؤشه ويستي بؤ نه حمه د كايا، هه ر مه ندي كؤچر نوو، بؤ ناز ناويكي كوردي ده گه را نزيك بيت له كايا، بؤ يه (هاكا) ي هه ليزار د به واتاي "هه رساتي ك له وانه يه روويدات .. شتيكي وه ك له ناكاو .. ده شلي نازاره كاني و خؤينه راني شيعره كاني نه ين، كه س به و ناوه نايانس ي. سابير هاكا له باره ي خؤيه وه ده لي، له زكي دايكيشيدا هه ر كړي كاري بووه و ده ترسي دواي مردنيشي كړي كاري بيت. گه رچي باكر او نديكي دريؤ له شه كه تي و شه ري نان له پشت به ره مه مه كانيه تي، به لام له ناكاو ناوبانگي له جيهاندا ده نگدايه وه و ئيسنا به ره مه مه كاني به چه ندين زماني زيندووي جيهان ده خؤيندري نه وه.

خؤينه ران و هؤگراني ده بي جاوه روا ن ين، چونكه هاكا، سابير به ره مه ميكي ديكي داهيته رانه و جياوازي پيشكه شي دونياي نه ده ب كړد.

هه قه يقين: شادي نيكا

ئيران پره له مافي اي نه ده دي

نه بيت، هيج كام له وانه رووناده ن. نه گه ر مرؤف نه ي، نه وين بيواتايه، كؤمه لگه بيواتايه، نازانم .. ئيدي سياست هه ر جني بيكه نينه. كه وايو .. كاتي ك من ناتوانم به خؤشه ويسته كه م بگه م، له به ر بواري دارايي، له به ر دؤخي ئابووري، يان له به ر نه وه ي ماليك نيه له گه ل خؤشه ويسته كه م ئييدا ئاسوده بم، بمانه وي يان نه مانه وي نه وه ده گه ر پته وه بؤ ماركس، بمانه وي يان نه مانه وي ده گه ر پته وه بؤ كؤمه لگه، كه وايو كاتي ك شيعر به مرؤفه وه گري دراي، شيعري سياسي ه، شيعري كؤمه لايه تيه، شيعري عاشقانه يه. به هه ر حال كه سانيك هه ن و بينوومن چ له نه ده بي كورديدا چ له نه ده بي فارسيدا كه من هيشتا تيناگه م نه مانه ده ليتي له هه ساره يه كي ديكه وه هاتوون و شيعر ده ليتن. ده ليتي به هيج شتويه يه كه له نيو دوو كه لي ترافي ك و له نيو هه لائن له ره وتي به ماشين بووني ژيان و هه زاري و هيج كام له وانه نازين و ده ليتي له هه ساره يه كي ديكه دانيشتون سه يري گؤي زه وي ده كهن و زؤر به جوانيش دپته پيش چاويان.

رووداو: زماني كوردي يان با شتره بليم زه بينه تي كوردي، چنه ده له شيعره فارسي هه كاني تؤدا ره نگدانه وه و چؤن؟

سابير: به داخه وه هه ندي شت هه ن كه ره نكه به چؤريك بؤچوني شه خسي من بن، به لام من هيج كاتي ك تيناگه م كاتي ك وا ده لين. بؤ نمونه زؤر جار من له كورده كاني دانيشتووي تارانم بيستوه ده ليتن جاري وا هه يه به كوردي بيرده كه نه وه، به لام به فارسي ده نووسن، لاي من هيج شتيك هينده ي نه و رسته يه مايه ي بيكه نين نيه. بيكه نيا ويه تؤ بته وي به كوردي بير بكه نيه وه و به فارسي بنووسي. تؤ هه ر گيز ناتواني بؤ نمونه وينه ي نه سيك .. بوه سته با رووتر بؤتي بليم .. به چؤريك ده توانين بليت ن نه مه جوگرافي ه، واته نه ده ب جوگرافي ي تايه ت به خؤي هه يه و له هه ر جوگرافي ه كدا شتي تايه ت به خؤي داده نريت. بؤ نمونه ناكري شوپنه پيرؤزگه تاييه كاني شاره گه ره كاني ئيران له كرمانش بووايه، چونكه له گه ل بيكهانه ي نه وي ناگونجين، نه انه ت به بيكهانه ي شاره كه ناخون و نه گه ر سه يري بكه ي، هه موو شتيك ده گؤريت و هه موو شتيك تي كده دات، به لام كارگه يه كي دوخانيات (كارگه ي به ره مه مهناني جگه ره) له گه ل

نه گه ر باري گوزه راني ژيانم له ئاستيكي گونجاودا بي، هينده ي بيويستم نه بي بؤ بزوي بجم كار بكه م. واته نووسه ر له رووي گوزه رانه وه ده بي بگانه نه و ئاستي كه جگه له نووسين كاريكي ديكي نه ي.

رووداو: زماني شيعره كاني تؤ زمانتيكي ساكار و ره وانه. له كاتي كدا شيعري ئالؤزي فؤرمي ك و بار بگردن به زمان و شه له ئيراندا تا راده يكي زؤر باوه، تؤ به نه مقه مست نه م زمانه ساديه ت هه ليزار دووه يان با به ت و ناوه رؤي شيعره كاني نه وه ده خؤزي؟

سابير: ئيران پره له مافي اي نه ده بي. نه ك ته نيا نه ده بي، ته نانه ت بازاري چلو به رگ مافي اي خؤي هه يه، بواري هونه ر كه تا بليي مافي اي هه يه، مافي اي سينه ماي .. به هه ر حال نه وانه هه ر گيز ريگا ناده ن كه سيك كه له كورده ديته كه وه هاتووه، له ناوچه يه كي په راويزه وه هاتووه، بيته پايتخت و بيه وي بيگه يه بؤ خؤي داگير بكات، يان بيه وي بيگه يه كه له سينه ما دا به ده ستيبي، يان نازانم بيه وي بازار بگري ته ده ست .. به هه ر حال ئيران پره له و مافي ايانه ي كه به چؤريكيش گري دنراون به سيستم ي ده سه لاته وه. له و حالدا من بؤ نه وه ي بتوانم شيعره كاني خؤم هاوار بكه م، واته بگه مه بيگه يه كه به بتوانم ته نانه ت قسه بكه م، ده بوو به چؤريك بچووايه ته نيو خه لكه وه، واته كاري كم بكر دايه كه خه لك من وه ريگرن نه ك نه وانه وه رميگرن. جگه له هه موو نه مانه، له به ر نه و دؤخه قورسه ي كړي كاري، ئاستي خو پتندواري و تيرامان و جيهان بيني زي رونه ي كړي كاره كان، نه و زمانه قورس و فؤرمي كه و نه و بار ييه زمانه وان يانه هه لئا گري و ده بي وه ك زماني خؤيان بيت. منيش دبوو هه موو نه مانه م بيگه وه گري دايه. به لي زؤر به ناگايانه نه و زمانه م هه ليزار دووه و سه ر كه وتوش بووم. زؤريش خؤش حاله م نه وه. هه ر گيز يش نيان دوور ناكمه وه و هه ميشه له پشتيان ده بم. ته نانه ت له م كتيبه نوپه مدا ره نكه له و فه زا يه دوور كه وتيمه وه، به لام فه زا يه كي ديكه م به رووياندا كړدووه ته وه. به چؤريك ده توانم بليم له كتيبه كاني سه ره تامدا من دؤخي ك و ريكه وتي كم باس ده كرد، به لام له م كتيبه مدا باسي كړي كاري يان مرؤفيك ده كه م له رووبه رووبونه وي نه و دؤخه يان نه و ريكه وته دا، ئيسنا سووره كه هه ر كه سيك بيت، باسي رووبه رووبونه وي ده كه م له گه ل نه و روودا وه دا.

رووداو: خؤت چنه ده له گه ل نه و بؤچونه ي كه ده ليت شيعره كاني تؤ سياسي؟

سابير: من هه ر گيز ناتوانم له وه تي بگه م كاتي ك كتيبيك ده بينم له سه ري نووسراوه هه ليزار ده يه كي شيعري كؤمه لايه تي، يان هه ليزار ده يه كي شيعري عاشقانه، يان هه ليزار ده يه كي شيعري سياسي .. من هه ر گيز نه متواني وه نه تي بگه م. به هه ر حال شيعر به مرؤفه وه گري دراوه و شيعري كه به مرؤفه وه گري دراويت، بته وي يان نه ته وي سياسي ه، بته وي يان نه ته وي عاشقانه يه، بته وي يان نه ته وي كؤمه لايه تيه، به هه ر حال تا مرؤف

رؤمانی (مالی نانی)ی کاروان کاکه سوور یه کیکه له و باشترین رؤمانانهی زۆرم خۆشدهوی

”ژیاننامهی خۆم نه نووسیو هته وه، به لکو ههولم داوه نموونه یه ک بخه مه پرو له وهی که چۆن نووسهر ده توانی له باره ی ئه و شته ی ده یزانی، بنووسیت“

ئه و شاره ده گونجیت. مه سه له که له وه دایه بۆ نموونه ئه گهر باسی دیمه نی چیا به کی کوردی بکه ی، ئه گهر دیمه نی چیا به کی کوردستان له مێشکی منی شاعیردا بی، له کاتی نووسیندا ج له شاعر و ج له رؤماندا، که من نه زموونی ههردووکیانم ههیه، ئه وه ئیتر ئه و چیا به، هه مان چیا نابیت، ئه و شه قامه هه مان شه قام نابیت، ئه و شه قامه ئیدی شه قامیکه به یه وندی به هه موو که سه وه ههیه، هه مان ئه و جوگرافیا به که بێشتر باس م کرد، جوگرافیا به که نه ک ته نیا زه مین، به لکو هه موو شو ئنه کان و هه موو کاته کانیش ده گرته وه و لای شاعیریک که ده یه و ئی پرۆفیشنال بیت، ده ربا زبوون له و جوگرافیا به نامو مکنه.

روداو: له وه گرێزانی کوردی کتیبه که تدا (ده ترسم دای مرنیش کرێکار بيم)، په مایکت بۆ خۆنهری کورد بلاو کردوه ته وه، تیدا زانه بوون به سه ر زمانه ی دلکی به چۆرێک نه خۆشی باس ده که ی، ئه وه به و واتا به دیت که ئه گهر به باشی له زمانه ی دلکیت شاره زرا بووتایه، به فارسی نه ته ده نووسی؟

سایبر: راستیه که له م کاته دا به ی، به راستی حه زم ده کرد و ئه وه ش ده گرته وه بۆ چۆرێک ماندوویی له سیسته مه که. ده نا وه ک له قسه کاندا ئامازه م بۆ کرد، من به هه رحال گه یشتوومه ته ئه و باوه ره ی تا که شتیک که گرینگ نییه، ئه وه یه نووسه ریک یان هونه رمه ندیک، به ج زمانیک به ره مه که ی ده خولقێتی، وه ک گهر ته ماشا بکه ی رؤمانه گه یلکی وه ک (پیدرۆ پارامۆی خوان رۆلۆ، سه فەر بۆ کوتای شوه ی سێلین، یان (بیست) ی مالا پاره و زۆر کتیبی دیکه، به هه رحال ئه وه ی که حه ز بکه ی کتیبه باشه کان به ج زمانیک ب، نا کرێ... گرینگ ئه وه یه له جیهانیکدا ده زین که ئیدی هیچ گرینگ نییه به ج زمانیک، به لکو گرینگ ئه وه یه چی ده خولقێن. به لام به راستی ئه م هه لو مه رجه هه ندێ جار به لایه کی وا به سه ر مرۆف دیتت که ئاوانم ده خواست به هه ر زمانیک بنووسم، جگه له وه ی تیتسا له م کاته دا لیره ب.

روداو: هه موو هونه رمه ندیک پێی خۆشه ئه و شته ی که مێشکی سه رقال کردوه، بگوواته وه بۆ زۆر ترین به رده نگ. تۆ پیتوانیه خۆنهری فارس و فارسیخۆنه وه، چالاکتر و پێداگرتن له خۆتندنه وه دا؟ ئه گهر شاعیره کانت به کوردی بوونایه، پیتوا به له م تاسه ی تیتسا دا پیتشوازی لێده کرا؟ من وه ک نموونه ئامازه ده کم به عه لی ئه شرف ده روپشیا ن له چیرۆکنووسیدا، ئیبراهیم یونس ی زیاتر له تیزری و ره خه ی ئه دبیدا، وریا مه زه هه ر له شاعیر و چیرۆکدا، که وریا بۆ نموونه تا تیتسا ش لای خۆنهری کورد له ئاستیکه که مدا ناسراوه، ده یان نموونه ی دیکه شمان هه به که کورد بوون و زمانه هونه ریه که یان زمانیکه ی بگانه بووه، به لام هه م لای کورد و هه م لای غه به ر کورد، پیکه به کی باشیا ن به ده سته ئنا وه. من به راستی په رسیاره له لام ئه گهر ئه وانه به ره مه کانیا ن به زمانه ی کوردی بووا به، دیسان هه ر له و تاسه دا و به و پیکه به ده گه یشتن؟

سایبر: به داخه وه ده بی بلیم ئه وه له هه موو ولایتیکدا هه یه و ره نگه ئه گهر من به کوردی بمنووسایه، به راستی ئه وه رووی نه ده دا. ته نا نه ت نه ده گه یشتمه ئه و تاسه ی که تیتسا له کوردستانیش ده مناسن. هه لیه ت من له و پیکه یه دا نیم که له و باره وه به شیوه ی ره ها و دلنیا جو کم بدم که ئه و شته وایه و راسته. مه سه له ئه وه یه که من بۆ خۆم که سانیکم بینیه به ره هه می باشیا ن هه یه، به لام له زۆر سییه ری ئه وه دان که سه ر به کام بان یان کام حیزب ب، یان شاعیری کام حیزب ب، یان کام حیزب و کام کنال و میدیا زیاتر ریکلامیا ن بۆ بکات... له م نا وه دا ئه و شاعیرانه ی که سه ر به هیچ لایه نیک نه بوون، نه بینرا ون و ده زگا کان

و چاخانه کان له کوردستاندا گرینگ به وه ناده ن که ئه گهر کتیبی گه نجیک چاپ بکه ن، له وانه یه به راستی پیتشوازی باشی لیکریت. به یی ده کرێ بلیم بۆ مینش رووی نه ده دا وه ک بۆ زۆر که س که ده باناسم و جوان ده نووسن، به تایبه تیش بۆ ئه وانه ی له رۆژهه لاتن. به لای منه وه ئازاد سوچی که سیک بوو که به راستی شاعیره کانی جوان، به لام کوانی پیکه که ی؟ ره نگه به ختیار عه لی گه وه ترین رؤمانووسی کورد بی، به لام ئه ی عه تا مه مه مه، یان کاروان کاکه سوور بۆچی وه ک پیتویست نه ناسرا؟ له حالیکدا ده توانم بلیم رؤمانی (مالی نانی)ی کاروان کاکه سوور یه کیکه له و باشترین رؤمانانه ی من زۆرم خۆشده وی. به لام له ئه ده بی کوردیدا وه ک پیتویست نه ناسرا.

روداو: سه یاره ت به وه گرێزانی کوردی کتیبه که ت، پیتجه تی کاک دلاوه ره حیمی باش توتایه تی په یام و ناوه رۆکی شاعیره کان به یازیز و بیگوایته وه. گهرچی ده زانم هه م فۆرمی شاعیره کانی تۆ سادن و هه میش پیکهاته ی رۆزمانی کوردی و فارسی به رده یه کی زۆر لیک نزیکن، به لام پیکهاته ی رسته کان چۆرێکه هه ندێ جار هه ست ده که ی له بهاتی دارشته وه، وشه بۆ وشه وه گرێزدا وه و ئه و شاعیریه ت و هونه رپه وونه ی پتوه دیار نییه. خۆت کاتیک ده یخۆتیته وه هه ست به وه تا که ی؟

سایبر: به هه رحال ئه وه ده گرته وه بۆ وه گرێز خۆی که چۆن به و ئی وه گرێز. له هه موو ولایتیک کتیبی شاعیریک له لایه ن جه نین وه گرێزه وه وه گرێزانی بۆ ده کریت. وه گرێز هه یه دایه دپزته وه، وه گرێز هه یه به شاعیریه ت، هه یه به ناوه رۆک و هه یه به دووباره نووسینه وه ی گرینگ ده ات. پیموا به هه ر ئه و کتیبه ئه مسال له لایه ن به ک دوو هاو پتی نازیزی دیکه شه وه وه گرێزدا وه.

روداو: به گشتی پیتشوازی خۆنهری کورد چۆن بوو؟

سایبر: زۆر باش بوو. له سه ردانیکدا بۆ سلێمانی که له لایه ن مه ریا ون هه له بجه یه وه بۆ فینستقالی گه لوپز بانگه یشت کرابووم، بروام نه ده کرد، ته نا نه ت پیتش ئه وه ی بجه م تپو کۆره که، پیموا به سه عاتیکیک له هۆتیه که دا پشووم نه دا بوو، به به رده وانی میوانم ده ات، به چۆرێک سه رۆکی هۆتیه که ها ته ده نگ و گو تی ئپوه ئیدی پیتامان کردوه. به راستی ئه و راه پیتشوازییه زۆر به لامه وه سه یر بوو، زۆر دلخۆشی کردم.

روداو: له به رنامه تدا هه به خۆت به زمانه ی کوردی به ره مه تیک بلاویکته وه؟

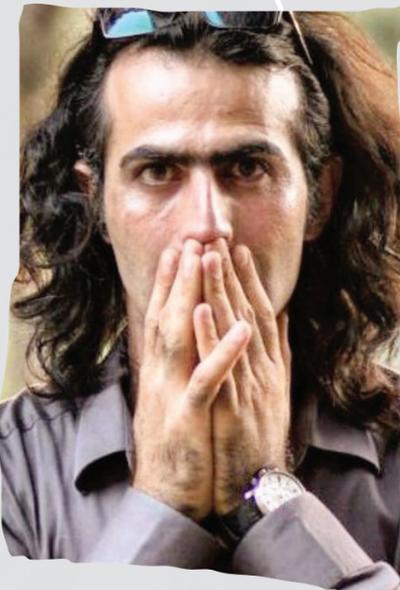
سایبر: به دلنیا یه وه. ئه وه ش ته نیا به وه دته دی که من بتوانم نووسینم به کوردی باشتر بکه م، ئه وه ش ده گرته وه بۆ ئه وه ی دۆخیکه ی ئابووری باشم هه بی که بتوانم زیاتر بنووسم و بخۆنمه وه. من له گه ل خۆتندنه وه و ته نا نه ت رینووسی کوردی کیشم نییه، به لام

و چاخانه کان له کوردستاندا گرینگ به وه ناده ن که ئه گهر کتیبی گه نجیک چاپ بکه ن، له وانه یه به راستی پیتشوازی باشی لیکریت. به یی ده کرێ بلیم بۆ مینش رووی نه ده دا وه ک بۆ زۆر که س که ده باناسم و جوان ده نووسن، به تایبه تیش بۆ ئه وانه ی له رۆژهه لاتن. به لای منه وه ئازاد سوچی که سیک بوو که به راستی شاعیره کانی جوان، به لام کوانی پیکه که ی؟ ره نگه به ختیار عه لی گه وه ترین رؤمانووسی کورد بی، به لام ئه ی عه تا مه مه مه، یان کاروان کاکه سوور بۆچی وه ک پیتویست نه ناسرا؟ له حالیکدا ده توانم بلیم رؤمانی (مالی نانی)ی کاروان کاکه سوور یه کیکه له و باشترین رؤمانانه ی من زۆرم خۆشده وی. به لام له ئه ده بی کوردیدا وه ک پیتویست نه ناسرا.

روداو: دوایین په رسیارم که ره نگه که مپک سه ر بپته به رچاو، گه وه ترین شت که ژانی کرێکاری به تۆی به خشیوه چی بوو؟

سایبر: گه وه ترین ده سته کو تی من له ژانی کرێکاری ره نگه پیتوا بی شاعیر یان ناویانگ و ئه و شتانه بوو بی، به لام ده بی بلیم ئه وانه نه بوون و زۆر له وانه گه وه ره تر بوو. ئه ویش شه رافه ت بوو. ئه وه بوو که فتر بيم ئه و پارووه ئانه ی به عاره قه ی نپوچه وان به ده سته ئنا وه، کاتیک ده بیم بۆ زارم، بتوانم له گه ل که سی دیکه دا به شی بکه م.

له چاو کتیبه تازه که م پیکه نینم به دوو کتیبه که ی پیتشووم دیت

به سته یی وشه کانم که مه. ره نگه هه ر له تاسی قسه کردندا بیت، له کاتیکدا که بۆ نووسین نه ک ته نیا زمانه که، به لکوو دا هتانی زمان پیتویسته بۆ نووسه ریک و به داخه وه من ئه و توانایه له زمانه ی کوردیدا نییه.

روداو: له شوپتیکدا له ستایشکی ئالدا ده لێی: ”شاعیر بووه ته بیانویه کی باش بۆ ئه وه ی نه مینه شیتخانه، ئازاریکی تال به ئاشکرا به م شاعیره وه دیاره. به لام ده وه ئی په رسم ئایا بلا بوونه وه ی کتیبه کانت و ناویانگت، نه بووه هۆکاریک بۆ ئه وه ی گۆرانکاریه کی به رچاو له ژانندا بیته وه ئاراوه؟ بۆ نموونه کاریکه ی باشترت بۆ پیتشوازی بکریت؟

سایبر: تا که گۆرانیک که ره نگه بتوانم بلیم له مندا رووی دا، ئه وه بوو که منی کرد به مرۆفیکه دیکه و ژانی منی به ته وای گۆری. له پیتشه کی ئه م کتیبه شیدا ئامازه ی پتیه که م، به هه رحال ئه دب یان باشتره بلیم وشه کان به چۆره سیحریک، مرۆف ده که ن به کاراکته ریک به ده ره له وه ی که هه یه و، ده بی بلیم ئه مه منم، سایبر ها کا، بوونه وه ریک که ئه ده بیات خولقاندوویه تی. ده نا له وه زیاتر نه خیر، هیچ گۆرانیک له پیتشه و ئه و شتانه دا رووی نه دا و تیتسا بزبوی ژانم له ریگی کارکردن و خولی شاعر و ئه دب و پتیا چوونه وه ی ده ق بۆ ده زگا کانی بلاو کردنه وه و ئه و شتانه دایین ده کم.

روداو: له شاعیریکدا ئامازه ده که ی به خۆشه یستیه ک که به و ی کرێکار بوون یان ره نگه کوردبووتیه که لیت زه واکراوه... باسی ئه وم بۆ بکه.

سایبر: دوچار پیتیه یشتم و تیتسا ش خه ریکین پیکه وه ده زین و مندا لیکشمان هه یه. هۆکاری ئه وه ی که من هه رگیز نه متوانی ده ستبه ردا ری ئه و خۆشه یستیه بيم و ئه و مرۆفه له خۆم دوورخه مه وه و هه میشه به ئاوانیه وه بووم، ئه وه بوو که ئامازه ده کم به جه ند دپزیک له رۆمانه که م که له و ی باسی ده کم... (نووسه ره دایک جه به کان) ناوی رۆمانه که مه و به رپاره له فه رنسا بلاویته وه، له به ر ئه وه ی له تیران مۆله تی چاپی پتیا دیت. له و رۆمانه دا ده لیم: ”هوانیه بیواویک جه ندان جار عاشق بیت و زنگه لیکه ی زۆری خۆشبوو، به لام که مه تر بیواویک هینده به خته وه ره ده بی که ژنیک هه تا تاسی مر دن ئه و خۆشبوو” و به راستی مونس که هاوسه ره که مه، وایه و به چۆرێک ده توانم بلیم ها تووه که په رستاری من بکات. چوتکه هه ر نووسه ریک به راستی پیتویستی به په رستاریک، به که سیک که یارمه تی بدات باشتر بنووسی.

روداو: وه ک له قسه کانت ده ره ده کوئی، ده بی چاوه روانی جه ند به ره می نویت بین به م زووان، ده کرێ زیاتر باسیان بکه ته و بلیی تیتسا هه ر کامیا ن گه یشتوونه ته ج قنایگک؟

سایبر: تیتسا سی کتیبی تازه م به ده سته وه یه. یه که میان که کۆمه له شاعیریکه به ناوی (له راوکی به رده وانی هه لاتن له ره مدام گرختن) تیتسا لای ده زگای چاپ و بلاو کردنه وه ی جه شمه ئاماده ی چاپه، ته نیا چاوه رتی ده رچوونی مۆله تین. ئه م کۆمه له شاعیره پیکه اتووه له 16 شاعیری دپز و به شیوه یه کی به رچاو جیاوازه له دوو کۆمه له شاعیره که ی پیتشووم. وه ک ئامازه م پیکر، پتیا وه نه ی کتیبه کانی پیتشووم له م شاعیرانه دا دوور که وتومه ته وه له و دۆخ و که شه وه ا کرێکاریه، به لکو ئه مچاره چۆنه تی رووبه روو بوونه وه ی شاعیر یان خۆنهر له گه ل ئه و دۆخ و ریکه وته دا زیاتر زه ق کراوه ته وه. خۆم ئه وه نه ده له م به ره مه نویتیم رازیم که له چاو ئه م، پیکه نینم به دوو کتیبه که ی پیتشووم دیت و هه ندێ جار پیم سه ره ره ئه و کتیبانه من نووسیوم.

کتیبیکم به ده سته وه یه تیوری به و به گشتی باس له وه ده کات که شاعیر کتیه و کت ده توانی بیته شاعیر؟ به ناوی (گۆشه گیری نووسین - انزوا ی نوشتن) و هیتسا نووسینه که ی کوتای نه ها تووه.

رۆمانه که شم به ناوی (نووسه ره دایک قه به کان - نووسنده های مادر قه به) که دلنیا مپکات به و پتیه رانه ی له تیران هه یه، تا که لایه ره کیشی مۆله تی چاپ وه رنا گریت و به نیازم له ده ره وه ی ولات بلاوی بکه مه وه، 12 ساله و تا تیتسا ش، کاری له سه ر ده کم و ده توانم بلیم نیوه ی ته مه نی نووسینی خۆم له سه ری داناه. به شیوه یه کی گشتی به سه ره اتی ژیا ن و چه ره سه ره یه کانی خۆم له چوارچیه ی چیرۆکیکی مودێرندا ده گترمه وه که تیتسا له به ره ئه وه ی کتیبه که هیتسا چاپ نه بووه، نامه ی زیاتر باسی بکه م.

روداو: دوایین په رسیارم که ره نگه که مپک سه ر بپته به رچاو، گه وه ترین شت که ژانی کرێکاری به تۆی به خشیوه چی بوو؟

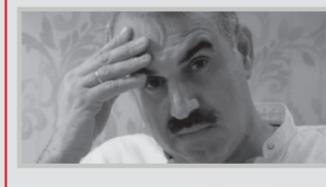
سایبر: گه وه ترین ده سته کو تی من له ژانی کرێکاری ره نگه پیتوا بی شاعیر یان ناویانگ و ئه و شتانه بوو بی، به لام ده بی بلیم ئه وانه نه بوون و زۆر له وانه گه وه ره تر بوو. ئه ویش شه رافه ت بوو. ئه وه بوو که فتر بيم ئه و پارووه ئانه ی به عاره قه ی نپوچه وان به ده سته ئنا وه، کاتیک ده بیم بۆ زارم، بتوانم له گه ل که سی دیکه دا به شی بکه م.

مهحموودهگان دهفرن

رۆسته م ئاغالە

تیکه‌بشتن له میژووی هونەری جیهانی له گۆراندایه، میتۆد و چه‌سپاوی نییه. میژووی چیژی هونەر رێژه‌ییه و به سه‌رده‌م و سال له‌زوادایه، هەر ته‌وه‌ش وای کردوه که داهێنان و ئازادی له هونەردا چەق نەبەستی.

شۆڕشی فەره‌نسی کاریگەری جیوانی مۆدێرنە‌ی له‌سه‌ر هونەری نیگارکێشان جێهێشت و ناتەبایی کلاسیک و نوێخوازی، شۆڕش و دژه‌ شۆڕشی به‌یه‌کدا دا. له‌ عێراقی تیکشکاو و ناشیرینکراو و رووخاودا، له‌ کۆمه‌لگای عێراقی دواکه‌وتووی نغزۆی مملانه‌ی مه‌زه‌به‌یدا، هونەر کاریگەری له‌سه‌ر زانی‌ن و په‌روه‌رده‌ نەبووه، به‌لکه‌ ده‌سه‌لاتی به‌عسی راسیست، هونەری به‌کارده‌هێنا بۆ گێزان‌ه‌وی حیکایه‌تی سه‌رکه‌وتنه‌ درۆینه‌کان و دژایه‌تی گهلانی عێراق، بۆیه‌ تێستاشی له‌گه‌ل بی، شیوه‌ کارانی عه‌ره‌ب هیچ هێل و رهنکیک ناخه‌نه

ده‌هێنەر بێر و چاویان تیزتره‌ له‌وانه‌ی حیکایه‌تخوازی رووداوه‌کانن. له‌ کاره‌کانی ئەودا فۆرم و ناوه‌رۆک وه‌ک پیکهاته‌ی نووسینی رۆمان وایه. لایه‌نی رامیاری، تابووری، رۆشنیبری، ئیستا و رابردوو، باری ده‌روونی و ده‌روونه‌ دژه‌کان، نیشتمان و شار ده‌بنه‌ رێسای تابلۆکانی وردبوونه‌وه و سه‌رنجدان له‌ کاره‌کانی خوله‌ فه‌همی، خۆشی و چیژیکی زۆرمان پێده‌بخشی و ده‌ماره‌کانمان خاوه‌دکاته‌وه، بێرمان ده‌چێته‌وه‌ له‌ کوپین و خه‌لکی کوپین و ئیستا سالی چه‌نده‌؟

کاتیکی برسیمانه‌ خه‌و به‌ خواردێکی گه‌رمی شاهانه‌وه‌ ده‌بینن، کاتیکی هه‌ژارین خه‌و به‌ ده‌ستکه‌وتنی پاره‌ی زۆره‌وه‌ ده‌بینن. کاتیکی وێنه‌ ده‌کێشین خه‌و به‌وه‌وه‌ ده‌بینن بینه‌ فان کوخ، بینه‌ بیکاسۆی ئەفسانه. کاتیکی، کاتیکی عێراق... من تابلۆیه‌کم کێشاهه‌ له‌ 2014، ته‌نیا یه‌ک شه‌لته‌ گووم کێشاهه‌ ناوم ناوه‌ عێراق. بێورن.... بێورن. له‌ کاتیکیدا خه‌وم ده‌بینی هه‌موو کۆلانه‌کانی عێراق وه‌ک کۆلانی شانزله‌یزی فه‌ره‌نسا بوونایه.

شه‌ر و کاولکارییه‌ له‌ عێراق و به‌غدا‌ی پایته‌خت نوقمی خۆپنه‌. خوله‌ خه‌و به‌ به‌غدا‌ی به‌هه‌شت و بووکی رازاوه‌وه‌ ده‌بینن. تابلۆکانی ئەو باسی خه‌ون ده‌کهن به‌ هێل و رهنگ و رووبه‌ر و فیکه‌ری شه‌عبی خاکی. خوله‌ خه‌ونی خۆی نه‌شاردوه‌ته‌وه، خه‌ونی فیکه‌ره‌کانی جه‌واد سه‌لیم نیگاره‌کێشی، رهنجده‌ران و کۆلکێشان تیرن. رابواردن و گه‌ره‌کی خۆش و ئۆتۆمبیلی به‌ر ده‌رگا، له‌قله‌ق له‌سه‌ر هیلانه‌ راوه‌ستاه و له‌سه‌ر یه‌ک قاچ، به‌لهم له‌ که‌نار رووبار وه‌ستاه، کچ به‌ کوززه‌ شووتی تیرۆتیکه‌وه به‌ چاو بانگت ده‌کات، ژنیکی دیکه‌ی قه‌له‌و و قوونبان نووستوه، ژنیکی دیکه‌ فریوه و له‌ گه‌ره‌کدا به‌دوای هیلکه‌ی که‌له‌شێردا ده‌گه‌ری. ئەو ژنه‌ پیاوازه، که‌له‌شێرگر نییه. کچیک

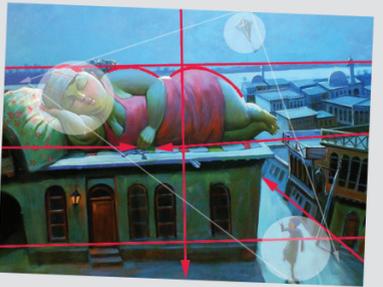
سه‌ر تابلۆ له‌سه‌ر بابته‌ی کیمیابارانیه‌ له‌هه‌ججه و ئەنفال و قه‌ردنی کورد، هه‌روه‌ها شیوه‌ کارانی کوردیش بۆ کاولبوونی به‌سه‌ره، نه‌جف، به‌غدا و مووسل هیلک ناخه‌نه‌ سه‌ر کانفاس. هه‌موو رۆژه‌کان شیواندن و کولتور له‌تکردن و و زمانی نه‌ته‌وه‌کانی ناو عێراقیان به‌یه‌کدا داوه. له‌ 1961 له‌ عێراق مۆنۆمێنتی ئازادی جه‌واد سه‌لیم هه‌لواسرا به‌ 14 فیکه‌ره‌وه‌ کرێکار، سه‌رباز، مامۆستا، جووتیار، رۆشنیبر و به‌ندکراو چوونه‌ ئاسمان، تاوه‌کو ئیستاش له‌ جووله‌دان و ده‌یزوین، دژ به‌ نه‌زانین، توندوتیژی و تیرۆری ده‌سه‌لات. هه‌تا ئیستاکه‌ش هه‌رچی ده‌سه‌لاته، درۆی له‌گه‌ل فیکه‌ری جه‌واده‌کان و مه‌حمووده‌کان کردوه. ژنه‌ جووتیار و ئاگر به‌ده‌سته‌که‌ی جه‌واد سه‌لیم پێده‌کوشا بۆ ئەوه‌ی ژنه‌کانی مه‌حموود فه‌همی بخۆن و بخه‌ون و قۆله‌ستور، قونه‌ستورین، چونکه‌ خه‌یالی مه‌حموود بێرخه‌ستنه‌وه و نه‌هاته‌نبه‌ی "ئازادی"ی فیکه‌ره‌کانی جه‌واد سه‌لیم. ده‌سه‌لات له‌ عێراق به‌ تابلۆژیای کۆنه‌په‌رستانه و راسیزمانه و مه‌زه‌به‌یانه‌ دژایه‌تی توندی هونەر و کولتور ده‌کات. ئەم دژایه‌تییه‌ وه‌کو دژایه‌تی سالانی بیستی رووسیا بووه‌ بۆ هونەر که‌ تاوه‌کو نه‌وه‌ته‌کانیش تابلۆژیای کۆمۆنیزمی به‌سه‌ر هونەردا سه‌پاندبوو کاندنسیکی و شاگال و زۆری تر به‌ لادەر پێناسه‌کراون.

● **فیکه‌ره‌ خه‌و شیرینه‌کانی خوله‌**
له‌ سلیمانی به‌ مه‌حموود ده‌لین "خوله". خوله‌ فه‌همی داهێنەر، داهێنەر له‌ بابته. داهێنەر نیگاری ئەوانه‌ ده‌کێشی که‌ هه‌موو خه‌لک بینیونی، به‌لام ئەو ده‌یدۆزێته‌وه. هونەر دۆزینه‌وه و بینی. ئەو که‌سه‌ی له‌ناو یاریگا یاری ده‌کات به‌قه‌ده‌ ئەو که‌سه‌ هه‌موو گۆشه‌کانی یارییه‌که‌ نابینیت که‌ دانیشتوه و سه‌یری ده‌کات. که‌واته‌ خوله‌ و هونەرمندانی

قه‌له‌وترین ژنی بۆ بدۆزنه‌وه، له‌ ناوچه‌ی قافقاس بۆی ده‌هینن. ئەو ژنه‌ 400 کیلۆ بووه، قه‌له‌وتر و زلتر له‌ ژنه‌کانی خوله. ئەو یارییه‌کی جیوانی به‌ فیکه‌ره‌کان کردوه، به‌ تاییه‌ت به‌ ژنه‌ خه‌به‌ و قاچ ده‌ستوره‌که‌ی، ده‌یفرێتی و پالی ده‌خت و ده‌یخه‌وتی، خه‌م و خه‌یالی سیکسی ئەو ژنه‌ ته‌نیا و نه‌خۆشده‌واره‌ ده‌شارتیه‌وه و وه‌ک فیکه‌ریکی نه‌گه‌تیف نیشانی ده‌دات. هه‌ندێجار وه‌ک ئەفسانه‌ نه‌ته‌وه‌یه‌کانی روس به‌ناو به‌فردا پالی پی ده‌گرێ. له‌ تابلۆکانیدا شار دیزاینی ژانی 50 سال به‌ر له‌ ئیستا. رابردووی کردوه‌ ته‌ ئەفسانه، جیوانی کۆنی به‌ خه‌یالی ته‌کنیکی ئیستا به‌سه‌تاوه‌ته‌وه.

شیوه‌ کارانی عێراق له‌ ناوه‌راستی چه‌فتا‌کان تاوه‌کو کۆتایی هه‌شتا‌کان شه‌یدای هونەری مۆدێرنه‌ی ئەوروپا بوون. کاریان ده‌کرد بینه‌ کۆد له‌ نه‌خشه‌ی هونەری جیهاندا. فایه‌ق حه‌سه‌ن تا بگات و دانه‌پرێت به‌هه‌موو شیوه‌کان کاری له‌ رالیزم تا ئەوه‌په‌ری ئەستراکت ده‌کرد. به‌شیک بوو له‌ سه‌رلێشیاوی، که‌سه‌ش حه‌زی نه‌ده‌کرد و دلێشیان نه‌ده‌هات ره‌خنه‌ی لێبگرن.

● **له‌ کاره‌کانی خوله‌دا**
بابته‌ له‌ ته‌کنیک گرنگتره‌
تاییه‌تمه‌ندیی کاری خوله‌ له‌ بابته‌دا نه‌ک ته‌کنیککاری. ئەو له‌ بابته‌دا داهینانی کردوه. کیموزیشن له‌ کاره‌کانیدا پیکهاته‌یه‌کی ئالۆز و ماتماتیکی قورسی هه‌یه. زۆرکه‌م چوارگۆشه‌کان یا سه‌ی گۆشه‌کان و بازنه‌کان به‌ یه‌ک پێوانه‌ دووباره‌ ده‌بنه‌وه، یان ده‌که‌ونه به‌رامبه‌ر یه‌کدی، به‌لکه‌و به‌ فۆرم و رهنگی گه‌رم و سارد، هاوسه‌نگی دروستکردوه، بۆشایی ئاسمان و بۆشایی شه‌قام پیکهاته‌ری نیوه‌ی تابلۆکانی خوله‌ن. تا سالانی 2012 شیوه‌ی نیگارکێشانی ئەو گوزارشتی و سرپالی کاری کرد، شیوه‌ی به‌کارهێنانی رهنگی ئاوازدار (التناغم اللوني) نییه، وه‌ک له‌ تابلۆی له‌قله‌ق ده‌گه‌رنه‌وه‌ به‌غدا و ئەوانی دیکه، هه‌روه‌ها رهنگ به‌ ته‌نیشته‌ یه‌که‌وه‌ هارمۆنی نییه‌ وه‌ک له‌ تابلۆی خانمی دیجله و به‌یانی هه‌ینی و خه‌وی سه‌ریان. خوله‌ ورده‌ کارییه‌کی زۆری له‌ تابلۆکانیدا کردوه، زۆرتیرین هێزی ته‌کادیمی و خه‌یالی سیحری خۆی به‌کارهێناوه. ئاسان نییه‌ بلیی ئەو کارانه‌ ئاسایی و ساده‌ن له‌ پیکهاته‌ن و به‌ره‌مه‌هێناندا. ئەگه‌ر زانی‌ن و شاره‌زایی و کارزانی (پروفیشنالی) نه‌ی هه‌رگیز ده‌ره‌قه‌تی ئەو کارانه‌ نایه‌ت. بابته‌کان ساده‌ن و هه‌ی خه‌لکی ساده‌ و گه‌ره‌که‌ هه‌زارنشینه‌کانی حیلله و به‌غدان، هه‌ی خه‌لکی جووتیار و به‌جبه‌ختن. شیوه‌ کار زبانی رابردووی زۆر سه‌خت و بێهیاو بووه. ئەو سه‌ربازیکی هه‌لاتووی بریندار و دروون تیکشکاو بووه. شیوه‌ کاری گه‌وره‌ له‌ بابته‌ی ناوه‌رۆک ساده، تابلۆی به‌رز داده‌هینتی، نه‌ک به‌ پێچه‌وانه‌وه.

له‌ حه‌وشه‌ دانیشتوه‌وه و به‌ ریمتی گۆرانیی مه‌قامی حیحازی رادیۆوه‌ نانی به‌یانی ده‌خوات. فیکه‌ره‌کانی په‌یکه‌ری مۆنۆمێنتی ئازادی جه‌واد سه‌لیمی داگرته‌وه‌ به‌ هیل به‌ رهنگ و رووبه‌ر و ریمتیکی رۆژه‌لاتی، ژنیکی دیکه له‌ قه‌راغ رووباری دیجله‌ی ماندوو و لیخندا قچی رووتی خه‌ستوه‌ته‌ نێو تاوه‌که‌ بۆ نه‌مانی ئازاری قاچه‌کانی. فیکه‌ری نووستوو پیکهاته‌ی کاری خوله‌یه، نووستنی هاوینانه‌ی هاروونه‌ ره‌شیدانه‌ له‌سه‌ریان. کوری دراوسیی هه‌وه‌سباز و ده‌سته‌به‌رچی و تینوو بۆ مژین و په‌لاماردانی کچه‌ دراوسی، وه‌ک له‌قله‌ق ده‌نووک و چاوی به‌ نه‌یتی ده‌رپته‌ نووستنی تیرۆتیکانه‌ی کچه‌ دراوسی. وێنه‌که‌ی له‌ مێشکیدا تۆمار ده‌کات. خوله‌ به‌ توانایه‌کی زۆر ته‌کادیمیانه‌ ده‌ستی کردوو به‌ کێشانی فیکه‌ره‌کانی، هیچ فۆرم و ده‌رپه‌ن و ئەندازه‌ی تابلۆ بۆ ئەو قورس نییه، چونکه‌ توانایه‌کی ته‌کادیمی به‌هێز له‌ ده‌ست و چاوبدایه. خه‌یال و یادوه‌ریی مندالی و هه‌رز. کاری به‌هێزیش مێشکی پرکردوه، فیکه‌ره‌کان ژنی قه‌له‌و و گێز و سێسکین. ژنی زه‌ره‌ و رۆشنیبر، پیاوی سادیس‌ت ئازار ده‌دات له‌ تیروانینی چه‌ند سه‌ده‌یه‌ک وا هاووه. پاشا ن هه‌زیان له‌ ژنی قه‌له‌و بووه. چیژیان له‌ ژنی قه‌له‌و بینیوه. به‌کێک له‌ سولتانه‌کانی عوسانی داوا له‌ ده‌ست و پێوه‌نده‌کانی ده‌کات

